

Nekünk igaz Mohács kell!

A mohácsi harcmező lokalizációs problémái

Konkoly Sándor

PTE TTK Földrajzi és Földtudományi Intézet

alexandr@gmail.hu

A mohácsi csata hadmozdulatait minden kutató a Duna és a Baranyai-dombság pereme közt elterülő Mohácsi teraszos sík területére helyezi. Mindazon konszenzust, amely a tragikus kimenetelű összecsapás földrajzi lehatárolása és hadműveleteinek térbeli elhelyezkedése tekintetében bő egy évszázad alatt létrejött, a fenti megállapítás tartalmazza. A csata félezer éves jubileumának közeledtével az elmúlt években is számos új és régi-új elképzelés látott napvilágot az összecsapás topográfiai helyzetével, idő- és térbeli lefolyásával, a menekülés útvonalával és a király halálával kapcsolatban. A kutatásokban a hagyományos történeti, írott forrásokon nyugvó interpretáció csapott össze a földrajzos, tájrekonstrukciós vizsgálatokon alapuló progresszív elképzelésekkel. A csatatér síkját elválasztó és napjaink szakmai vitáit is szimbolikusan megosztó Borza patak adja az utolsó törésvonalat, amely egyelőre áthághatatlan akadályt képez a két versenyben marad potenciális hadszíntér között. A csata centrumtársát a „Mohács 500 Csatatérkutatási Program” munkatársai az említett vízfolyástól nyugatra, a „Mohács 1526-2026: Rekonstrukció és Emlékezet” kutatócsoport tagjai pedig attól keletre helyezik. Előbbi az elmúlt években előkerült nagyszámú – csatatér helyszínére utaló – kézi tűzfegyver-lövedékekkel és egyéb hadileletekkel érvel a Majs környéki lelőhely mellett, utóbbi a földrajzi indikációk történeti tájba helyezésével, valamint történeti források és hagyományok alapján hivatkozik Sátorhely környezetére. A vitát egy hallgatói kutatómunka eredményei dönthetik el, melyek a harcmező lehatárolásában kulcsszerepet játszó, bizonytalan eredetű tűzfegyver-lövedékek származásával kapcsolatban nyújtanak releváns adatokat. Előadásomban a kutatás történetét, módszereit, valamint a szakmai vita háttérét vázolom fel, majd a vizsgálati eredmények tükrében kísérletet teszek a majs-i lelőhely területéről származó ólomlövedékek korának és eredetének meghatározására.